

A HTMT HÍREI**Ülést tartott az MTA MTK EB**

Rendszerint évente két alkalommal tart ülést a Magyar Tudományos Akadémia Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottsága (MTK EB), és a 2025. évi második tanácskozásra december 8-án került sor Budapesten. Kocsis Károly akadémikus, az MTK EB elnökének bevezetője után a testület nyílt szavazással döntött az MTA új külső köztestületi tagjainak felvételéről. Ezúttal összesen 31 külhoni magyar tudós csatlakozott az MTA külső köztestületéhez, és külön öröm számunkra, hogy közöttük hat kárpátaljai kutató is van. [...] Az ülésen elhangzott: Az MTA 200 programsorozata 2026-ban is folytatódik, és az Akadémia 2026-ban is várja a határon túli magyar kutatóhelyek bekapcsolódását, aktív részvételét ezekben a programokban... Forrás: KMAT.ua: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Beszámoló: Az agrárium a tudomány és a társadalom szolgálatában

A Magyar Tudományos Akadémia fennállásának 200. évfordulója alkalmából a Magyar Tudomány Napja Erdélyben rendezvénysorozat 24. fóruma ennek megünneplésére és tiszteletére lett hangolva. Ehhez kapcsolódóan 2025. december 3-án immár 21. alkalommal került megrendezésre az Agrártudományi Konferencia, amelynek mottója Az agrárium a tudomány és a társadalom szolgálatában. [...] Az utóbbi évek mintájára a tudományos rendezvény szervezése összefogással valósult meg az Erdélyi Múzeum-Egyesület Agrártudományi Szakosztálya és a Sepsiszentgyörgyi Fiókegyesülete, a Sapientia EMTE Sepsiszentgyörgyi Karának Élettudományi Tanszéke, illetve a Marosvásárhelyi Karának Kertészmérnöki Tanszéke, valamint az illyefalvi LAM Alapítvány által. A rendezvény programjának megfelelően 16 színvonalas szakmai előadás került bemutatásra... Forrás: EME.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Kutatás: Fenofibrát–ciklodextrin szálak: 60-szoros oldhatóság-növekedés új szerkezeti formában

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület 2020-ban indult, interdiszciplináris, alkalmazott anyagtudományi projektjének egyik újabb kutatási eredménye látott napvilágot. A szív- és érrendszeri betegségek kockázatát növelő diszlipidémia kezelésére gyakran alkalmazott hatóanyag, a fenofibrát, jól ismert arról, hogy vízben rendkívül rosszul oldódik. [...] E kihívásra az MTA Domus program által támogatott kutatócsoport új típusú szerkezeti megoldással válaszolt: céljuk az volt, hogy a fenofibrát oldhatóságát jelentősen növeljék. A kísérleti eredmények igazolták a megközelítés hatékonyságát: a szálakba épített hatóanyag-tartalom elérte a 97,2%-ot... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

Beszámoló a Magyar tudomány napja Erdélyben rendezvénysorozat 2025-ös Művészettörténet szekciójáról

A MTNE Művészettörténet szekcióját 2012-től szervezi biennális rendszerben az Erdélyi Múzeum-Egyesület és az Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvány. A konferenciasorozatnak a 2025-ös a nyolcadik állomása volt. Az idei rendezvény szervezői Weisz Attila, Kovács Zsolt, P. Kovács Klára és Gál Zsófia kolozsvári művészettörténészek voltak. A konferencia programfüzetében meghirdetett 25 előadásból 23 került bemutatásra. [...] Mint általában, az idén is az előadók zöme erdélyi művészettörténész volt, ám bekapcsolódtak anyaországi kutatók is. Művészettörténészek mellett szerepeltek az előadók között építészek, restaurátorok, muzeológusok, műemlékes szakemberek... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

Az EME Kiadó legfrissebb kötetei

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadójának legfrissebb kötetei: Előadások A Magyar Tudomány Napján az Erdélyi Múzeum-Egyesület I. Szakosztályában. Certamen 13; A görgetésen túl (?) Erdélyi magyarok online politikai részvétele Letöltés 20. Varga Szilvia kötete azt mutatja be, hogy az online platformok a politikai részvétel és cselekvés milyen formáit és lehetőségeit hordozzák a romániai magyar közösség számára, és hogyan élünk ezekkel. Milyen online és offline részvételi formákat használnak az erdélyi magyarok, és hogyan viszonyulnak ezek egymáshoz? [...] Tekei Erika a hiányzó erdélyi magyar folklórisztikai kutatástörténet egyik korszakára és területére irányítja olvasói figyelmét: a szocializmus korabeli könyvkiadásra... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

Cs. Gyimesi Éva-émlékkonferencia

A Magyar Irodalomtudományi Intézet, az MTA KAB Irodalomtudományi Szakbizottsága és a BBTE Hungarológia Doktori Iskola emlékkonferenciával idézi fel a rendkívüli hatású irodalomtudós, intézményalapító és tanár, Cs. Gyimesi Éva személyiségét és munkásságát. Egykori kollégánk, intézményvezetőnk és tanárunk idén lenne 80 éves. Az eseményre a BBTE Bölcsészettudományi Kar épületének, Popovici termében, 2025. december 12-13. között kerül sor... Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Szabadkán folytatódott a II. Terület- és Gazdaságfejlesztési Stratégia közvitája

A rendezvény elején a politikusok ismertették a stratégia fő elemeit. [...] A közvitát megelőzően bejelentették egy új, hárommilliárd forintos – mintegy nyolcmillió eurós – pályázati keret megnyitását falusi házvasárlás támogatására, illetve kezdő vállalkozások elindítására. A stratégia előkészítése mintegy tíz hónapig tartott, kilenc munkacsoport és közel száz szakértő bevonásával... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 > teljes cikk 4 >](#)

Negyvenöt éves a Községközi Műemlékvédelmi Intézet

A szabadkai székhelyű Községközi Műemlékvédelmi Intézetet 1980-ban Szabadka, Zenta és Zombor község határozata alapján alapították. Az intézet fennállásának 45. évfordulójáról szerdán a szabadkai Artist hotelben emlékeztek meg. Az eseményen ünnepi beszédet mondott Szűcs Balázs, az intézmény igazgatója, Lálity Urbán Emese, Szerbia Építésügyi, Közlekedési és Infrastrukturális Minisztériumának államtitkára, valamint Góli Csilla, Szabadka Város alpolgármestere. [...] A Községközi Műemlékvédelmi Intézet tevékenysége jelenleg Szabadka mellett Topolya, Kishegyes, Zenta, Ada, Kikinda, Törökkanizsa és Csóka község területére terjed ki. Az intézet napjainkban húsz emberrel működik... Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

A hétköznapi történeteit gyűjti egybe Máriás Endre új kötete

Kedden este tartották Máriás Endre Terasz című kötetének bemutatóját a Szekeres László Alapítvány pincehelyiségében, a SzekerEST rendezvénysorozat részeként. [...] Máriás Endre felidézte a Magyar Szó Terasz című rovatának indulását is, amely 2020. december 24-én, a lap születésnapján jelent meg először. A tárca műfaját szerették volna újra erőteljesen jelen lévő, igényes tartalommal tenni, még akkor is, ha a műfaj egyszerre ad nagy szabadságot és jelentős felelősséget a szerzőnek... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Videó: Nyílt nap az újvidéki Magyar Tanszéken

Nyílt napot tartottak az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karán, amelyen a Magyar Tanszék is várta az érdeklődő középiskolásokat. [...] Novák Anikó, tanszékvezető, az MTA külső köztestületének tagja többek között ismertette: A Magyar Tanszéken évente 20 állami támogatású hely nyílik... Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: VIII. Vállalkozz okosan! diákverseny

Vállalkozz okosan! Megtartották a Gazdasági-vállalkozói verseny döntőjét Zentán, az általános iskolás diákok számára. Ezúttal az innovatív, kreatív ötleteiket a turizmus területén kellett bemutatniuk. [...] A döntőben 14 csapat mérkőzött meg egymással. Muhi Béla, egyetemi tanár, főszervező, az MTA külső köztestületének tagja többek között ismertette: Ez egy olyan verseny, ami a diákokban felkelti a gazdasági körök, a menedzsment és a marketing iránti érdeklődést... Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Kolovity Edina tanulmánya bizonyult a legjobbnak a VMP Cinkos, aki néma című pályázatán

Öt pályamű érkezett a Vajdasági Magyar Plénium civil szervezet Cinkos, aki néma című pályázatára, amelyet a vajdasági magyar közösséget érintő, égető társadalmi problémák feltárása céljából augusztusban hirdettek meg, közölte a VMP. [...] A zsűri (Bódis Gábor újságíró, elnök, Bozók Antal ügyvéd, az MTA külső köztestületének tagja közíró, Vasagyi Mária író) a következő eredményt tette közzé: Egyhangúlag Kolovity Edina A kétnyelvűség és a médiahasználat mint a Hertelendyfalviak identitásának formálói című tanulmányát választotta a legjobbnak a beérkezett pályaművek közül, s a szerzőt első díjban részesíti. [...] Kolovity Hertelendyfalvával, a legdélebbi magyarlakta településsel foglalkozik. Itt a szerbek és a szlovákok mellett a magyarok száma is jelentős... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Színházi és művészeti élmények középiskolásoknak Törökkanizsán is

Törökkanizsára is ellátogatott a magyarországi KULTUP, avagy a színházi és művészeti élmények középiskolások számára elnevezésű program, a Déryné Program részeként. A helyi Dositej Obradović Gimnázium és Szakiskolában mintegy 100 diáknak tartottak előadást. Középiskolában kötelező olvasmányokat dolgoztak fel a programban résztvevők, 15 perces etűdökben, amelyet bemutattak, majd a szakemberek és a tanulók közösen beszéltek át a látottakat... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Interjú: A tömegsírok utóéletét vizsgálja a Szabadkai Kortárs Galéria projektje

Három teremben állították ki a művésznő azon munkáit, amelyek az 1944-es vajdasági tömegmészárlások máig feldolgozatlan emlékezetével foglalkoznak. A kiállítás a tömegsírok utóéletét idézi meg, és mozgatórugója a hiány. Milinszki Boglárka topolyai származású, jelenleg a pesti Művészeti Egyetem doktorandusza. Sok éve figyeli a vajdasági tömegsírokat, és saját családi élmény

miatt nyúlt ehhez az érzékeny témához. [...] A Szabadkai Kortárs Galériában látható első önálló kiállításod, a nem gondolni kollektív nem gondolni privát. Domonkos István Kormányeltörésben című versének két utolsó sorát választottad a kiállításod címének. Miért éppen ez a vers, miért éppen ezek a sorok? [...] A tabusítás kérdése és az, hogy nem nevezzük nevükön a dolgokat, a kiállításom másik két terében hangsúlyosabban megjelenik... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Videó: Don Juan – a kívánság szenvedélye

A Zentai Kamaraszínházban mutatták be Villányi Benett Gábor rendezésében a Don Juan – a kívánság szenvedélye című előadást, amely a bűn és az erkölcs közötti örök küzdelmet állítja középpontba, miközben a hit és a kárhozat kérdéseit is feszegeti. [...] Van egy olyan, szinte társadalomkritikus része is, ami számomra nagyon fontos, amikor arról beszél Don Juan, hogy az elhitetés a legnagyobb művészet ma, amit próbáltunk innen-onnan megfogni, hogy reklámosan mondja, hogy ez a marketing és a „látszás”-nak a világa fontosabb mint a tudomány, vagy bármi, mint a művészet... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Rangos díjat kapott a Dormán László életét és munkásságát bemutató dokumentumfilm

Herczeg Zsolt a Fénykép: Dormán László című dokumentumfilmjével érdemelte ki a vajdasági kulturális térrel foglalkozó kiemelkedő televíziós alkotásért járó fődíjat. A film a vajdasági magyar fotográfia és újságírás egyik meghatározó alakjának, Dormán Lászlónak az életét és munkásságát mutatja be... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Emelnék a tanári fizetést jövőre

A Legfelsőbb Tanácsban részleteket közöltek a 2026-os tanári béremelések időpontjáról és mértékéről. A pedagógusok béremelése két szakaszban fog megvalósulni — erről tájékoztatott Natalija Pipa, a parlament oktatási bizottságának titkára. [...] Továbbra is vita folyik a pedagógiai óraterhelés esetleges növeléséről 18-ról 22 órára, valamint a határozott idejű szerződésekre való átállásról. Egyik rendelkezés sincs jelenleg véglegesítve... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Tanszercsomag a magyar iskolák elsőseinek a KMKSZ JA támogatásával

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség kiemelt feladatának tekinti az anyanyelvi nevelés és oktatás erősítését, hiszen a magyar tannyelvű intézmények működése alapvető szerepet játszik a nemzeti identitás megőrzésében és továbbadásában. Ennek jegyében a Nemzeti Együttműködési Alapnál elnyert támogatásnak köszönhetően, a KMKSZ Jótékonyági Alapítvány közreműködésével Kárpátalja minden magyar iskolájának első osztályos tanulója tanszercsomagban részesül. [...] A hetek óta tartó akció lassan a végéhez ér és az utolsó csomagok is ahhoz a közel 1000 elsőshöz kerülnek, akik magyar tannyelvű oktatási intézményekbe íratk be... Forrás: Youtube/Tv21Ungvar: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Előadás Esterházy János életéről a Munkácsy Mihály Magyar Házban

A Munkácsy Mihály Magyar Ház adott otthont annak az előadásnak, amelyen Molnár Imre történész a 20. századi magyar történelem egyik legnagyobb erkölcsi tartású alakjáról, Esterházy Jánosról beszélt. Az esemény célja nem csupán a felvidéki mártír politikus életének bemutatása volt, hanem annak felismerése is, hogy öröksége ma is képes példát, erőt és eligazodást adni... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Papíron jól állunk a természetvédelmi területekkel, de a kézzelfogható eredményekben már nem annyira

Románia tizennyolc éve csatlakozott az Európai Unióhoz, de ez sem volt elég idő arra, hogy a kijelölt természetvédelmi területek jelentős részét megfelelően tudják kezelni: a felmérések hiányosak, a kezelési tervek tele vannak általánosságokkal vagy „nem tudjukkal”, a szakmai ajánlásokat pedig gyakran felülírják a politikai érdekek. [...] Közelebb hozni a természetvédelmi és ökológiai kérdéseket – ezzel a céllal indított az Egyenlőbb Erdélyért Mozgalom zöld munkacsoportja beszélgetéssorozatot, ami a Greenhood Talks néven fut. Ezúttal a beszélgetés meghívottja Vizauer T. Csaba ökológus volt. [...] „Mi itt ülünk a Planetariumban és osztjuk az észet, miközben ott van egy gazda, aki a földjéből él, és hirtelen azt kell tapasztalnia, hogy éjjel húztak egy határt a földje fölött, és azt mondták: ez innentől természetvédelmi terület”. [...] Romániában az erdők és a fás területek összfelülete mintegy 500 ezer hektárral nőtt, ami kétszer gyorsabb ütemet jelent az európai átlagnál – derül ki az Országos Erdőleltár harmadik ciklusának friss adataiból... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Publicisztika: Mire jó nekünk, hogy közpénzzel támogatjuk a gazdálkodókat?

A romániai mezőgazdaság minden szempontból a legmegosztottabb az egész Európai Unióban: a farmok 90 százaléka 5 hektár alatti területet művel. A farmok maradék tíz százaléka műveli a teljes romániai agrárterület bő háromnegyedét. A mezőgazdaság durván negyedét tehát közpénzzel finanszírozzuk. [...] A statisztikák ellentmondanak a kicsikkel elégedetlen közepes vagy nagygazdáknak: rohamosan tűnnek el a kicsi farmok. A két agrárcenzus közötti tíz évben félmillió apró, egy hektár alatti gazdaság tűnt el a kétmillióból. [...] Hogy a farmok mérete és a gazdálkodás módja hogyan befolyásolja a biodiverzitást, arról még részletesebben Kuhn Thomas növényökológussal beszélgettem: ... Forrás: Atlatszo.ro: [teljes cikk >](#)

Továbbra sincs radikális változás a házi feladatok mennyiségében

Módosította a tanügyminisztérium a házi feladatokra vonatkozó szabályozást, radikális változásra azonban hiába számítottak a szülők, gyerekek. Kötelező, közepes nehézségű feladatot valamennyi tanuló kap, míg a kiegészítő feladatok választhatók. [...] Illyés Magda, a BBTE Pszichológia és Neveléstudományok Karának oktatója rádióknak elmondta: rendszerszintű változások kellenek, ahhoz, hogy a gyakorlatban a diákok oktatása ténylegesen fejlődjön, amelyek bevezetéséhez évtizednyi időre is szükség lehet... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Felmérés: Az irodalomtanítás tétje a 21. században – avagy kell-e még a kánon?

Mit olvas, mit néz a váradi diák? – erre a kérdésre próbált választ adni az a helyi magyar diákok bevonásával készült kutatás, melynek eredményeiről november 24-én számolt be a nyilvánosság előtt Plainer Zsuzsa, a felmérés vezetője. Az interjú-fókuszcsoporthoz vizsgálat azt próbálta feltárni, milyen könyveket és filmeket olvas, néz ez a korosztály, illetve a fiatalok internethasználati szokásairól is képet alkotott ez az egyébként nem reprezentatív mintás kutatás. [...] A valódi és akut probléma nem ebben rejlik, hanem abban, hogy „A mostani tizenéves generációnak teljesen mások a szövegértési és szövegértelmezési készségei, mint amilyen azoknak az embereknek volt, akik ezelőtt negyven évvel jártak középiskolába. [...] A kérdés tehát végső soron az, hogy akarunk-e még közös kulturális nyelvet beszélni?... Forrás: Biharinaplo.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Zsurka Péter hegedűtanáráról szóló könyvet mutattak be

Zsurka Péter (1916-1982) hegedűtanáráról szóló könyvet mutattak be szerda délután a Bánffy Miklós Operastúdióban. A könyv szerzőjével, a kolozsvári származású, ám évtizedek óta Magyarországon élő zenetudóssal, Gyenge Enikővel Márkos Albert hegedűművész beszélgetett el. [...] A Kolozsvári Rádió munkatársai a kötet szerzőjével, Gyenge Enikővel beszélgettek... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Podcast: Divat, AI, popkultúra – a Kommunikációs Napokon jártunk

A holnap gondolata ma! Ezzel az elnevezéssel 17. alkalommal tért vissza a Kommunikációs Napok, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kommunikáció, Közkapcsolatok és Reklám Intézetének végzős hallgatói által szervezett szakmai konferenciája Kolozsváron. [...] Összeállításunkban négy, a munkálatok során készült beszélgetés hangzik el. [...] Guld Ádám médiakutató Mesterséges intelligencia, mesterséges intimitás – Az MI karakterek szerepe és helye a digitális kapitalizmus eszköztárában címmel értekezett majd válaszolt a Kolozsvári Rádió kérdéseire. Keszeg Anna kultúrtörténész előadása a múlt, a jelen és a jövő az emberiség történetében leggyakrabban használt, vagy majd használandó alapanyagait mutatta be, olyanokat amelyek az emberi lét nélkülözhetetlen tényezői. [...] A rendezvény két fő szervezője, Fülöp Barbara és Nagy Orsolya volt vendégünk a Hangolóban, ahol az is kiderült, ők tudják, hogy fontos a promptolás, és ellenőrizni kell a mesterséges intelligencia által adott válaszokat... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Beszélgetés: Szerzők és kiadók viszonyáról a marosvásárhelyi könyvünnepen

Hogyan bánnak szerzőikkel a kisebb könyvkiadók és az úgynevezett „mamutméretűek”, kinek, illetve minek a feladata a kis példányszámban megjelenő magas irodalom népszerűsítése, van-e napjainkban színvonalas irodalomkritika, mennyire kultúraellenes a magyar kultúrpolitika, és mire a leginkább vevő a mai olvasó? – egyebek mellett ezekre a kérdésekre adtak sokszínű választ az idei Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár november 15-i, szombat délelőtti irodalmi matinéjának meghívottjai. [...] A Nemzeti Színház nagytermi színpadterében Gálfalvi Ágnes, a Lector Kiadó vezetője író vendégeivel – Bán Mórral, Kemény Istvánnal, Kemény Zsófiával, M. Nagy Miklóssal, Závada Pállal és Závada Péterrel – járta körbe az erdélyi és anyaországi irodalom jelenlegi helyzetét... Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

A tanügyi rendszer gyenge pontja

Egy negyedikes fiú esete hónapok óta köztéma Marosvásárhelyen, miután több iskola elutasította az áthelyezését. Végül a Schiller-iskolába került, ahol a szülők tiltakozásba kezdtek: az osztály nem jár iskolába, bár még sosem találkoztak vele. [...] Az ügy annyira

feszültté vált, hogy a tanfelügyelőség jogszabály-módosítást kezdeményezne a sajátos nevelési igényű gyermekek integrációjára vonatkozó előírások kapcsán... Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Ismertető: Gazda József: Háromszék képzőművészete

A Tortoma Kiadó Háromszéki Téka sorozatában megjelent könyvét örömmel vettem kézbe. Ennek két oka is van. Egyrészt érdekel az elszakított területeinken élő honfitársaim művészete; másrészt éppen azon a művön dolgozom, aminek a címe: A magyar festészet és szobrászat szellemi háttere. S pont az elmúlt két évszázad termését vizsgálom, amire ez a mű is vállalkozik... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Pál Gábor életére és munkásságára emlékeztek Csíkszeredában

A magyar tudomány napja alkalmából 2023-ban, dr. Pál Gábor ügyvéd, szenátor, országgyűlési képviselő születésének száznegyvenedik, halálának ötvenötödik évfordulója alkalmából, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Csíki Fiókegyesülete, Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusa és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Csíkszeredai Kara emlékkonferenciát szervezett Csíkszeredában. [...] Dr. Pál Gábor ügyvédre, országgyűlési képviselőre, közíróra emlékeztek Csíkszeredában hétfőn a Hargita Megyei Kulturális Központ székházában. Az eseményen levetítették Daczó Katalin, Berszán-Árus György, Bán József: Csíksomlyótól Genfig: dr. Pál Gábor harcai című dokumentumfilmjét, valamint bemutatták Oláh-Gál Elvira Pál Gábor kézíratos hagyatékából szerkesztett könyvét is. A film megtekintése után a szerzőkkel, Oláh-Gál Elvirával és Daczó Katalinnal Sarány István újságíró, szerkesztő beszélgetett... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Performansz főszereplőjévé vált Kolozsvár egyik legrégebbi, lebontásra ítélt gyára

A projektet a társadalmi egyenlőtlenséggel, akciókutatással, lakhatási aktivizmussal foglalkozó Desiré Alapítvány kezdeményezte, a cél pedig az volt, hogy kutatók, művészek bevonásával vizsgálják, hogy az iparosítás, a privatizáció és az új ingatlanfejlesztések hogyan formálták a város és a helyi közösségek életét. [...] Online is elérhető kiadványt szerkesztett Vincze Enikő szociológus, aktivista, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem professzora. Az összesítésből kiderül, hogy Kolozsváron eddig már 14 gyárépület helyén épültek tömbházak, irodaházak vagy üzletek, további 8 területen zajlik építkezés, két esetben – ez az Armătura és a Remarul – jóváhagyták a tervezett ingatlanfejlesztések területrendezési tervét... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Változások az oktatásban, memorandum a kisiskolák finanszírozásáról

A szlovák oktatásügyi minisztérium elindította az új tantervhez illeszkedő tankönyvek közbeszerzési eljárását. Az új rendszer alapelve, hogy a tankönyvek kiválasztása továbbra is teljes mértékben a pedagógusok és az iskolák hatáskörében marad, miközben a vásárlással járó teljes folyamatot és az adminisztrációt az állam veszi át. [...] A legfontosabb előrelépés, hogy a 2026-os évre a kormányrendeletben szereplő, csökkentett 1,35-ös méreetszorzót 1,42-re emelik. A kompenzáció azonban csak azon iskolák számára lesz elérhető, amelyek részt vesznek az iskolafejlesztési tervhez kapcsolódó kérdőív kitöltésében. [...] A pénzügyminisztérium elemzése szerint a 50 fő alatti, teljes szervezettségű iskolák tanulói matematikából és szlovák nyelvből harmadával gyengébb eredményeket érnek el, ami indokoltá teszi a minőségi szempontú beavatkozást... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Statisztika: 364 nemzetiségi óvoda és 231 alapiskola működik Szlovákiában

A kormány szerdai ülésén jóváhagyta a nemzetiségek helyzetéről és jogaikról szóló, 2023–2024-es időszakra vonatkozó jelentést – tájékoztatót a nemzeti kisebbségekért felelős kormánybiztos hivatala. [...] A dokumentum szerint tavaly 10 251 gyermek járt nemzetiségi tannyelvű óvodába, az alapiskolákban 29 886, a középiskolákban pedig 9499 diák tanult. [...] Arányaiban jóval több magyar iskola zár be, mint szlovák, a magyar iskolákban jóval több a hátrányos helyzetű diák, a magyar iskolák gyengébben teljesítenek a teszteken. [...] A képzett tanárok hiánya országos probléma, de a magyar alapiskolák nagyobb nehézségekkel küzdenek a minőségi oktatás biztosítása terén, mint a szlovák tannyelvű iskolák. [...] Egyre gyakoribb, hogy magyar anyanyelvű diákok szlovák tannyelvű osztályokat látogatnak. Az etnikailag vegyes járásokban élő összesen 55 ezer tanulóból 8400-at regisztráltak ilyen tanulóként az elemzők. Közülük több mint 1600 óvodába járó gyermek. [...] A szlovák osztályokban a tanulók nyolc százaléka kap anyagi szükséghelyzetben levőknek járó segítyt, addig a magyar osztályokban ez az arány a duplája, azaz tizenhat százalék... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Politikum: A koalíció büntetné a Beneš-dekrétumok „megkérdőjelezését”

A koalíció büntetné a második világháború utáni rendezés „tagadását”, a Beneš-dekrétumok „megkérdőjelezését”. A javaslatot már elfogadta a parlament alkotmányjogi bizottsága, a változtatásról gyorsított eljárásban döntenének. [...] Az öröklött traumák lassan

gyógyulnak, főleg úgy, hogy rendszeresen történik valami, ami bekapcsolja a belőlük származó rossz érzéseket. [...] Marek Káčer alkotmányjogász szerint a jelenlegi elkobzások ellentétesek az alkotmány 12. cikkével, amely szerint az alapjogok és szabadságok mindenki számára garantáltak nemzetiségre való tekintet nélkül, valamint a 20. cikkével, amely szerint mindenkinek joga van vagyont birtokolni. [...] Vincent Bujňák a pozsonyi jogi egyetem alkotmányjogi tanszékéről arra hívja fel a figyelmet, különbséget kell tenni egy jogszabály érvényessége és hatályossága között. [...] Bemutatta 2025-ös jelentését a tucatzny civil szervezet együttműködéséből létrejött Emberi jogi koalíció. Siralmasnak látják az emberi jogok helyzetét az országban, véleményük szerint rohamosan gyengül a jogbiztonság... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 > teljes cikk 4 > teljes cikk 5 >](#)

Szerdán tartották a Kisebbségi Kulturális Alap magyar szakmai tanácstagjainak választását

A magyar kultúrára évente több mint 4,5 millió eurót szétosztó testületekbe ismert szakemberek kerültek, de új nevek is felbukkantak. A magyar pályázatokról három testület dönt, mindegyik öttagú. Az öt tagból azonban három főt a magyar nemzetiségi szervezetek választhatnak. [...] Antal Ágota, aki a magyar bizottságokat összefogó koordinációs testületet vezeti, elmondta, bízik benne, hogy a most felállt bizottságokban a munka gördülékenyen zajlik majd... Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Videó: Jókai Mór munkássága volt a témája az idei Legere Irodalmi Versenynek

Jókai Mór munkássága volt a témája az idei Legere Irodalmi Versenynek, amelyet 14. alkalommal hirdetett meg középiskolás diákok részére a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézete, valamint a társszervezők. A háromfordulós verseny helyszíne a nyitrai egyetem volt. [...] A tanterv a terjedelmes regényekre koncentrált, márpedig a mai fiatalok számára egy 500–600 oldalas mű elolvasása komoly kihívás. A verseny éppen ezért a rövidebb terjedelmű, kevésbé ismert Jókai-művekre összpontosított. „Mindig próbálunk a korosztály szemével ránézni arra a témára vagy életműre, amellyel foglalkozunk” mondja N. Tóth Anikó aki Petres Csizmadia Gabriella mellett a verseny egyik főszervezője... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Kettős könyvbemutatót tartott Török Nándor

Az Irodalmi Rádió legjobb szerzője és a Természet Poétája címet is elnyerő bodrogi közeli származású Török Nándor költő két verseskötetét mutatta be a nagykaposi Magyar Közösségi Házban. A könyvbemutató moderátora, Gilányi István tanár az Útról valló útravaló és az Ovidius és a szerelem hősei verseskötetekbe, illetve Török Nándor költői műveit kalauzolta el az irodalmi beszélgetés közönségét. A találkozón Tóth András gimnazista tolmácsolta Török Nándor verseit a közönség felé... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A tömegek manipulációját mutatja be a pozsonyi magyar színészhallgatók új Thomas Mann-feldolgozása

Thomas Mannt vették elő a pozsonyi Színművészeti Főiskola színészhallgatói, és Telihay Péter rendezővel együtt úgy értelmezik újra a Mario és a varázslót, hogy az rádöbbenésen minket: a tömegmanipuláció a démonainknál fogva ragad meg minket, veszi el a döntési szabadságunkat, és tesz minket a hatalom áldozatává. [...] Telihay Péter rendezővel arról beszélgettünk, miben más ez a feldolgozás, mint a korábbiak; éretek-e az ilyen mély rétegek feltárására a szlovákiai magyar színészhallgatók... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Oros Bugár Anna nyerte el a Tóth Károly Kutatói Ösztöndíjat

A Fórum Kisebbségkutató Intézet Tóth Károly Fiatal Kiválósági Program eredményhirdetésére került sor az intézet somorjai központjában. A program célja a társadalomtudományi kutatások iránt elkötelezett 30 év alatti szlovákiai kutatók szakmai indulásának támogatása. [...] A rendezvényen elsőként Simon Attila igazgató, az MTA külső tagja köszöntötte a megjelenteket, majd Öllös László beszélt a kutatói munka szépségéről és kihívásairól. A Tóth Károly Kutatói Ösztöndíjat 2025-ben Oros Bugár Anna nyerte el. Munkájában szlovák középiskolások magyarokkal kapcsolatos véleményét vizsgálta kérdőíves felméréssel. Elmondása szerint [...] a diákok többsége azonban alapvetően elfogadó, a kutatás ugyanakkor megerősíti azt is, hogy akiknek személyes kapcsolatuk van magyarokkal, jóval pozitívabban és árnyaltabban gondolkodnak róluk... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

666.500 euró juthat a magyar népcsoportnak

A Magyar Népcsoporttanács egyhangúlag elfogadta a magyar egyesületek jövő évi támogatási javaslatát, amelyet most a Szövetségi Kancelláriához továbbítanak jóváhagyásra. A végső döntés a hivatalban születik meg, ám a keretösszegek már ismertek: a 2026-os költségvetés összesen 5,5 millió eurót különít el az Ausztriában őshonos nemzeti közösségek alapfinanszírozására, ebből pedig mintegy 666 500 euró juthat a magyar szervezeteknek. [...] Somogyi Attila hangsúlyozta, hogy a magyar népcsoporttanács 16 tagból

áll: nyolc burgenlandi és nyolc bécsi képviselőből. A 2026-os évre javasolt támogatási összegek az egyes projektek és szervezetek számára... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Kötet: Magyarként Ausztriában – Alsóőrben

Az Alsóőri Kétnyelvű Színjátszóegyesület és Kultúrkör, valamint az alsóőri Magyar Média és Információs Központ különleges könyvbemutatóra vár minden érdeklődőt az alsóőri Öreg Iskolában, ahol Deák Ernő Magyarként Ausztriában – Válogatott esszék és költemények című kötetét mutatják be. [...] Deák Ernő, az MTA MTK EB tagja, doktori értekezésében a mai Burgenland területén fekvő Lánzsér–Lakompak váruradalom 16–17. századi történetét dolgozta fel. 1985 óta a Bécsi Napló szerkesztője, később főszerkesztője... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Magyar Mikulás-varázs a Bécsi Városházán

Negyedik alkalommal telt meg gyerekzsívajjal és ünnepi izgalommal a Bécsi Városháza díszterme, ahol a Bécsi Magyar Iskola, a Bécsi Magyar Iskolaegyesület és az AMAPED közös Mikulás-ünnepséget rendezett a bécsi magyar családoknak. [...] A közös ünneplésben idén is több száz család vett részt – Hollós József becslése szerint közel 500 fő ünnepelt együtt, ami jól mutatja, mekkora igény van a bécsi magyar közösségi alkalmakra... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Magyarul a Muravidéken: Kevesebb pályázó, magasabb támogatás

A Magyarul a Muravidéken ösztöndíjprogramnak a Muravidéki Pedagógusok Egyesülete által kinevezett Bírálóbizottsága döntött a felhívásra beérkezett pályázatokról, és az összes kérelmet pozitívan bírálta el. Az egyszeri támogatás összege idén mintegy 400 euró lesz. [...] Idén összesen 61-en pályáztak, ami 20 százalékos visszaesést jelent a 2024-es évhez viszonyítva. Az általános iskolás korosztályból 44 pályázat érkezett... Forrás: Nepujasg.net: [teljes cikk >](#)

A lendvai magyar önkormányzat 16 egyetemistát támogat

Lendva Községi Magyar Nemzeti Önkormányzati Közösség Tanácsának ülésén Horvat Tomi tanácselnök javaslatára zárt ajtók mögött döntöttek a felsőfokú tanulmányi támogatásokról, valamint elfogadták az önkormányzat 2025-ös költségvetés-módosítását is. [...] Az egyetemisták 12 hónapon keresztül havi 130 euró támogatásban részesülnek... Forrás: Nepujasg.net: [teljes cikk >](#)

Muravidéki Magyar Szavalóverseny

Idén is megrendezte éves „versünnepét” a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet. A Muravidéki Magyar Szavalóversenyen ezúttal kortárs magyar költők művei, muravidéki magyar költők, valamint József Attila és Márai Sándor versei csendültek fel. A Hosszúfalui Faluotthon ezúttal is a magyar szó és költészet otthonává vált. December 2-án, kedden az általános iskolák 1–3. és 4–6. osztályos tanulói léptek színpadra, szerdán pedig a 7–9. osztályosok és a középiskolások mutatták meg, hogyan tudnak verset mondani. A két nap alatt összesen 122-en adtak elő költeményeket, minden gyerek kétszer lépett a zsűri és a közönség elé... Forrás: Nepujasg.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: Bemutatták a Harmatfogók antológia új számát

A Kultúregyesületek Községi Szövetsége szervezésében tegnap Lendván bemutatták a Harmatfogók című antológia legújabb számát. A kiadvány 2013 óta jelenik meg éves rendszerességgel, és a helybeli műkedvelőknek ad lehetőséget, hogy versben, prózában vagy más irodalmi műfajban megfogalmazott gondolataik közönség elé kerüljenek. A kötetet Elvira Vaupotič Göncz és Olga Paušič szerkeszti... Forrás: Rtv slo.si: [teljes cikk >](#)

Podcast: Zrínyi Miklós költői nyelvének ereje és sajátosságai

A Muravidéki Magyar Rádió adásában Zágorec-Csuka Judit, az MTA külső köztestületi tagja, Zrínyi-kutató a költő eposzában fellelhető nyugat-dunántúli, göcseji tájszavakról szól... Forrás: Rtv slo.si: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Nemzetközi fordítástudományi konferencia Eszéken

Az eszéki J. J. Strossmayer Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán immár hatodik alkalommal rendezték meg a Kommunikáció és nyelv konferenciát, amelyet idén a Glotta Nyelvi Intézettel és a Magyar Közlönykiadó és Igazságügyi Fordítóközpont Zrt.-vel közösen jegyezték. A kétnapos szakmai esemény a fordítástudomány és a hozzá kapcsolódó segédtudományok legfrissebb irányait mutatta be – kiemelten a mesterséges intelligencia térnyerésével összefüggő változásokat. A

rendezvény szakmai koncepciójáról Lehocki-Samardžić Anna az MTA külső köztestületének tagja, a szervezőbizottság elnöke elmondta: a konferencia a régió fordítástudományi hálózatának egyik meghatározó találkozóhelye... Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Ötvenéves jubileumot ünnepelt az ivanovci Petőfi Sándor Magyar Kultúregyesület

Megalakulásának az 50. évfordulóját ünnepelte az ivanovci Petőfi Sándor Magyar Kultúregyesület, amelyet 1975-ben alapítottak azzal a céllal, hogy a helyi magyarság kulturális örökségét, elsősorban a magyar népi tánc hagyományát életben tartsa... Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Siklósi Beáta, a Zágrábi Liszt Intézet kulturális attaséja

Siklósi Beáta régi ismerősként, de új munkakörben – mint kulturális attasé – üdvözölte a Kepesujtag stábját nemrég Zágrábban, a Liszt Intézet Magyar Kulturális Központban. Siklósi Beátát arról kérdezik, meséljen arról, honnan indult, milyen állomások vezették a diplomáciáig, és mit is jelent valójában a kulturális attasé szerepe a mindennapokban... Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Új magyar emlékmű Fiumében

A Rijekai Egyetem Orvostudományi Karának parkja újabb jelentős emlékművel gazdagodott: ünnepélyesen felavatták Semmelweis Ignác, a világszerte „az anyák megmentőjeként” ismert magyar orvos mellszobrát. [...] Az ünnepségen ott volt a rijekai magyar lektorátus 25 hallgatója is. A megemlékezést követően megtekinthették a Semmelweis Ignácról készült életrajzi filmet.... Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)